

Productioner yder Belærelse, og det bidrager Sit til at haandhave og bevare Sproget i sin Reenhed. Det er dette, der giver det kongl. Theater sin Charakter, og det er intet Communeanliggende. At overgive Theatret i Communens Bestyrelse vil derhos medføre forøget Fare, fordi dette Institut, mere end andre Kunstinstitutter, har en fremtrædende oekonomisk Side, derved, at det, foruden at være en Kunstanstalt, ogsaa er og maa være en Entreprise. Fra denne Side vil en Communalbestyrelse faa meget snarere opfatte Theatret og sin Stilling til det, som en Commune i sit Væsen er et oekonomisk Samfund. Men derved vil den netop gribe Theatrets Skyggeside, og hvad der forhen er erindret imod at overgive Theatret til en enkelt Entrepreneur eller til Skuespillerne, vil med ikke mindre Styrke gjælde om at overgive det til Kommunen. Ogsaa herom kunne vi henvise til det kongl. Theaters egen Historie og den lidet misundelsesværdige Tid, da det stod under Bestyrelse af Kjøbenhavns Magistrat.

Det kongl. Theater kan i den lange Tid siden 1772, hvori det under en kgl. Bestyrelse har været i organisk Forbindelse med Staten og Statsstyrelsen, have havt sine blomstrende og sine mindre blomstrende Perioder; men vi troe, at det skyldes Sandheden at erkende, at det i det Hele har bevæget sig fremad paa den Bane, der er et Nationaltheater betegnet som Institut for Folkedannelsen. I denne Forbindelse er det vor Formening, at det i alt Væsentligt bør forblive, og langt fra, at Kunsten derved kan siges at være berøvet sin Frihed, vil den tværtimod netop derved være sikket sin Frihed, nemlig sit frie Herredømme over det Institut, der skal arbejde i dens Tjeneste. Thi den egentlige Opgave for Staten er og maa være at sikre Theatret en kunstforstandig Bestyrelse og at værne om, at interjuevedkommende Hensyn trænger sig imellem Kunsten og dens Dyrkere og imellem disse i deres indbyrdes Virksomhed, at Retfærdighed og Billighed stedse kan gjøre sig gjældende i Kunstnerens Forhold til Bestyreren og til hinanden.

Naar det da udtryffeligt og direkte udtales, at det kongl. Theater er et Statsinstitut, og naar der holdes over, at denne Udtalelse i de

enkelt Bestemmelser skal have Virkelighed og Sandhed, saa er det selvfølgelig fra den anden Side Statens Ret at foreskrive Regler for Theatrets Ledelse i Overensstemmelse med sine almindelige Principer og sin almindelige Huusholdning. At Theatret under en mulig mere regelbunden Statsstyrelse ogsaa for sit Vedkommende i Udskilligt kan komme til at søle strammere Baand, er i sin Orden. Skulde det findes hensigtsmæssigt, at i andre Henseender Baand, som have virket trykkende paa dets Virksomhed, løsnedes, da er det meget ønskeligt, at dette skeer snarest muligt. I ethvert Tilfælde kræver den ved Regeringsformens Forandring frembragte Søndring imellem den lovgivende og styrende Statsmyndighed, at der tages Bestemmelse om, i hvilke Forhold disse skulle staae til hinanden med Hensyn til Theatrets Virksomhed, og til Fasttættelsen heraf haabe vi, at de i det Følgende fremsatte Bemærkninger og Forslag ville findes at indeholde brugbar Veiledning.

Til at give den Bestemmelse, at det kgl. Theater skal være en Statsinstitution, Virkelighed og Varighed, er det ikke nok, at der af Staten bevilges en kongelig ansat Directeur. Ogsaa det ham underordnede Personale maa i det Mindste for dets største og bedste Deel have Afgang til ved kgl. Ansættelse at stilles i et mere umiddelbart Forhold til Staten som dens Embedsmænd. Dette gjælder nu for det Første om nogle enkelte Embedsmænd, der have med Theatrets ydre Administration at gjøre, og hvis Forretninger ere af den Vigtighed og tildeels Selvstændighed, at det bør være Regelen, at deres Udøvere blive sikrede i deres Gjerning ved kgl. Bestalling. Disse Mænd ere Contoirchefen, Fuldmægtigen ved Theatercontoiret og Theaterlægen. Theatercontoiret maa antages i Vigtighed og Omfang af Forretninger at staae paa lige Trin med forskjellige andre offentlige Contoirer, og det er i sin Orden, at baade Contoirchef og Fuldmægtig ere kgl. Embedsmænd. Hvad Theaterlægen angaaer, saa gaaer det ikke an at gjøre hans Stilling afhængig af Directorens Forgodbefindende. Han bør have en baade af Directeur og Per-